

Rohelský zpravodaj

Vydala Obec Rohle. Ročník 10., č. 1/2021

Vážení spoluobčané,

první číslo Rohelského zpravodaje roku 2021 Vám přináší informace o plánovaných akcích financovaných z rozpočtu obce, využití podpor z dotačních titulů a aktuálním přehledu dění v obci.

Do letošního roku vstupujeme s rozpočtem, kde na straně příjmů se jedná o částku 10 975 700,00 Kč a na straně výdajů 14 852 452,01 Kč. Ve výdajové položce je zahrnut zůstatek loňského roku ve výši 3 876 752,01 Kč. V roce 2020 byl rozpočet obce krácen na příjmech z daní o 800 000,00 Kč.

V oblasti financování v první polovině letošního roku počítáme s ukončením rekonstrukce 2. NP budovy obecního úřadu. Kanceláře úřadu budou nabízet vyhovující zázemí jak pro zaměstnance, tak pro občany. Mezi podlažími je umístěna přepravní plošina. Po přestěhování kompletní agendy úřadu se zrekonstruované prostory mohou otevřít veřejnosti. O přesném termínu Vás budeme včas informovat.

Dalšími velkými investicemi, se kterými letos počítáme, jsou rekonstrukce střechy na přístavbě budovy základní školy a rekonstrukce části místních komunikací v Rohli. Na tyto akce žádáme o dotace Ministerstvo pro místní rozvoj, podprogram

Podpora obnovy a rozvoje venkova. Na základě výše získané podpory se dále během roku bude vyvíjet další financování plánovaných projektů, např. opravy místních komunikací, vybudování sběrného místa v Janoslavicích, oprava schodiště k mateřské škole. Z rozpočtu Olomouckého kraje jsme požádali o dotaci na pořízení ochranných prostředků pro členy jednotky Sboru dobrovolných hasičů.

V letošním roce chci začít přípravu projektové dokumentace k vybudování potřebného sběrného dvora, který bude sloužit pro naše tři obce a venkovního areálu pro místní hasiče.

Od 1. března je opět v provozu Místní knihovna v Rohli. Knihovna byla uzavřena od května roku 2018 z důvodu rekonstrukce budovy obecního úřadu. V současné době jsou pro knihovnu využity prostory bývalé ordinace dětské lékařky ve zdravotním středisku. Výhodou prostor je samostatný, bezbariérový vstup. Dospělí i dětská čtenáři, se mohou při své návštěvě knihovny těšit na usměvavou a ochotnou knihovnici Ing. Marcelu Stachovou. Paní knihovnici i návštěvníkům knihovny, ať už při výpůjčkách literatury nebo při jiné tvořivé

či vzdělávací akci, přejí příjemně strávené chvíle a oboustrannou spokojenost.

Ve věci celkové rekonstrukce státní komunikace mám pro vás dobrou zprávu. Již v lednu začalo jednání se zhotovitelkou firmou Skanska a.s. a zástupci obcí Rohle a Kamenná. Realizace stavby je naplánována ve dvou etapách s termínem vyhotovení od 15. března do 12. července 2021. Opravy státních silnic č. III/31545, III/31547 a III/3706 v obci Rohle a Kamenná jsou v režii investora, kterým je Olomoucký kraj. První etapa je plánována v termínu 15. 3. až 9. 5. 2021, jedná se o úseky v obci Rohle směrem od Janoslavic k Památníku osvobození a od Strupšína k budově Obecního úřadu v Rohli, v obci Kamenná směrem od Obědné k továrně ŽDB Drátovna Kamenná. Druhá etapa je plánována v termínu 10. 5. až 12. 7. 2021, v obci Rohle směrem od Kamenné k budově Obecního úřadu v Rohli a od Nedvězí k budově Obecního úřadu v Rohli, v obci Kamenná směrem od Rohle k továrně. Státní silnice v obou obcích se budou opravovat vždy od značky po značku obce. V obou etapách půjde o úplné uzavírky. Přístup k nemovitostem bude firmou umožněn podle možností započatých prací. Informace o konkrétních uzavírkách a termínech budou zveřejněny na webu obce, na vývěsce u obchodu COOP Jednota, občany budeme informovat SMS kanálem obce a místním rozhlasem. Tímto bych chtěla

požádat o maximální shovívavost a ohleduplnost při probíhajících uzavírkách a pracích na silnici.

V letošním roce zůstává zachována roční sazba poplatku za domovní odpad – 450 Kč za osobu nebo rekreační objekt, a to i přes změnu zákona o odpadech a rostoucích cenách svozových společností. Chtěla bych touto apelovat na občany, aby řádně třídili veškerý odpad z domácností. Třídění odpadu má určitě smysl z hlediska financování z rozpočtu obce a především dopadu ekologického. V roce 2020 zaplatila obec Rohle za tříděný i netříděný odpad celkem 608.054 Kč. Z toho v příjmech od občanů byla vybrána částka 274.800 Kč. Poděkování patří Vám všem, kteří odpad v naší obci řádně třídíte a recyklujete. Na místě je připomenutí, že poplatníkem za provoz systému sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu je každá fyzická osoba přihlášená v obci a fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům. Stejně tak je důležité si uvědomit, že Rohle používá pro vypouštění odpadních vod veřejnou kanalizaci a že kanalizace není odpadní nádobou pro tuky, hygienické potřeby, apod.

I přes veškerá omezující vládní opatření Vám přejí krásné jarní dny, pohodu a pevné zdraví.

Eva Petrášová, starostka obce

ZÁKLADNÍ PŘEHLED FINANCOVÁNÍ OBCE V ROCE 2020

Kanalizace: materiál k napojení soukromých nemovitostí	435.425,00 Kč
Odpadové hospodářství: bioodpad	192.512,00 Kč
směsný komunální odpad	449.413,00 Kč
Projednání přestupků	35.000,00 Kč
Příspěvek na dopravní obslužnost Olomouckého kraje	96.000,00 Kč
Rekonstrukce budovy OÚ	801.549,00 Kč
Svazek obcí Bradlo	1.850.000,00 Kč
Veřejné osvětlení v Rohli, Janoslavicích a Nedvězí	216.700,00 Kč
ZŠ a MŠ Rohle: na provoz a výjimku	1.400.000,00 Kč.

ZPRÁVY ZE ŠKOLY A ŠKOLIČKY

Milí spoluobčané, zdravíme Vás ze školy a školky. V době, kdy vznikl tento příspěvek, je celá škola i školka díky vládním nařízením pro žáky a děti uzavřena, a tak se můžeme podělit alespoň o dění za první dva měsíce tohoto roku a přinést Vám pár pozitivních zpráv.

Po Vánocích jsme mohli uvítat ve škole žáky 1.–3. ročníku. Při dodržování všech pravidel se nám podařilo udržet prezenční výuku těchto ročníků bez jakýchkoliv problémů. Velký dík patří také Vám, rodičům, že jste při příznacích nemoci nechávali své děti doma. Díky zodpovědnému přístupu jsme nemuseli uzavřít školu ani školku. A mohli jsme se naplno věnovat vzdělávání dětí ve škole. Fungovala i školní družina, mohli jsme dětem nabídnout badatelský kroužek a kroužek vaření. Byli jsme moc rádi, že jsme mohli zajistit alespoň pro tyto nejmladší žáky prezenční výuku, která má pro ně daleko větší přínos než online

výuka z domova. Bohužel dalším ročníkům, včetně druhého stupně, tento způsob výuky umožněn nebyl a museli tak i nadále zůstat v distanční formě vzdělávání. O ní jsem hovořil již minule. Nejedná se o žádný zázračný nový způsob vzdělávání. Jde o to, alespoň udržet děti ve vzdělávacím procesu samotném. Žákům však nejvíce chybí sociální vazby, přímý kontakt s učiteli, trpí nedostatkem pohybu a celková situace nepříspěvá ke zdravému životnímu stylu. Distanční výuka nepříznivě ovlivňuje nejen zdraví žáků, ale také pedagogů. Ti musejí zabezpečit také své děti a rodiny. Mnozí, i přes své nemoci, naplno vyučují ze svých domovů a snaží se dětem předat co nejvíce. Moc si vážím toho, že nezůstali na OČR či neschopenkách a dál se snaží udržet chod školy. Co se týká celkového zvládnutí učiva, on-line vzdělávání umožňuje „proučit“ většinu učiva tak, aby žáci probrali to, co daný ročník obsahuje. Není tedy nutné se obávat,

že by žáci měli celý ročník zopakovat, jak se občas z médií dovídáme. Většina z žáků odvedla výbornou práci a zaslouží si přejít do dalšího ročníku. A kdyby někomu něco uteklo, potřeba v životě je tomu určitě sama naučí.

Žákům, kteří mají různé vzdělávací obtíže, jsme nabídli díky asistentkám osobní konzultace ve škole, což je jakási forma doučování. Pro většinu z nich je tento způsob vzdělávání daleko efektivnější než vzdělávání jen přes internet. Bohužel, při současném uzavření ani tento způsob není možný. Chtěli bychom věřit, že po Velikonocích bude zas všechno jak dříve, ale to vám nemůžeme slíbit. Celou dobu jsme se těšili, že přivítáme ve škole další třídy a nakonec jsme byli nuceni školu uzavřít. Zapojili jsme se do výzvy malotřídních škol, že jsme schopni zabezpečit výuku i ostatních ročníků v plném rozsahu při dodržení všech hygienických pravidel. Byli jsme schopni zabezpečit bezpečné antigenní testování dětí. Ale situace se

celkově zhoršila tak, že došlo k celkovému uzavření školy. Netroufnu si ani odhadnout, jak se bude vyvíjet situace ohledně návratu dětí do škol, ale až k tomu dojde, uděláme opět všechno pro to, aby byl provoz školy co nejbezpečnější. To samé se týká i provozu mateřské školy.

Také chci poděkovat kuchařkám ve školní jídelně, které nepřetržitě vaří pro děti, učitele a strážníky z Rohle a okolí. Jsme rádi, že Vám chutná a slyšíme od Vás často pochvalu za podařený oběd. Snažíme se vařit oblíbená a také zdravá domácí jídla z regionálních surovin

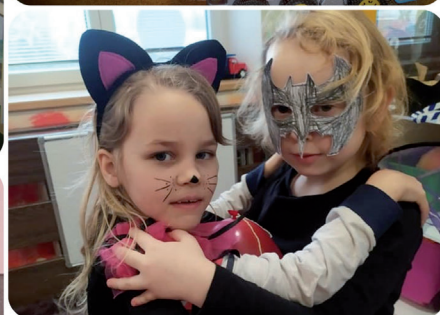
a vlastními silami zajišťujeme rozvoz obědů pro ty, kteří již nemohou přijít do jídelny.

Závěrem bych Vám chtěl předat pár povzbudivých vět. Víím, že všichni už toho máme nad hlavu a nejsme už mnohdy schopni unést všechno to, co po nás tahle doba žádá. Mnohdy se zbytečně hádáme, hledáme problémy tam, kde nejsou, abychom si ulevili. Jako věčný optimista říkám, že musí být líp. Blíží se jaro, nejkrásnější období roku. Využijme krásných dnů k procházkám do přírody. Nenechme děti sedět zbytečně u počítačů a mobilů.

Katastr obce Rohle je velmi rozmanitý a dá se v něm najít spousta kouzelných míst. Vyrazme do přírody a čerpejte sílu z ní. Chraňme si ji a pokud najdete něco, co do ní nepatří a je ve vašich silách to odnést, učiňte tak. Určitě z toho budete mít dobrý pocit. Věřím, že se zase brzy setkáme na společných akcích a že se bude moci škola naplno podílet na vzdělávání a naplňování i Vašeho volného času. Přidávám také článek učitelek z mateřské školy.

Přeji Vám všem krásné a brzy uvolněné jaro.

Mgr. Pavel Kněbl, ředitel školy

ZDRAVÍME ZE ŠKOLKY

I my se snažíme pracovat s dětmi v této nelehké době, která nám znemožnila veškeré aktivity mimo MŠ, jako například výlet do divadla, na kroužek keramiky, výlety atd. Tak jsme si alespoň s dětmi připravili Mikulášskou nadílku, kdy dětem Mikuláš a čerti přinesli odměnu za jejich celoroční snažení a děti jim předvedly, co se ve školce naučily. Dále jsme si připravili Vánoční besídku, bohužel bez rodičů, což bylo jim, dětem i nám velice líto, protože naše Vánoční besídka si rodiče s dětmi vždy užili. I tak jsme dětem v očích našly jiskřičky radosti při rozdávání vánočních dáreků

pod stromečkem. Tímto bychom chtěly poděkovat paní starostce a panu řediteli za finanční příspěvek na jejich pořízení.

Potom už jsme si s dětmi užívali zimních radovánek převážně na školní zahradě, kde se děti vyřádily na bobech, sněhu i ledu.

Poslední akcí před uzavřením MŠ byl maškarní karneval, na který se děti velmi těšily. Všichni přišli v krásných maskách a za to patřily velké poděkování rodičům. Přehlídka masek, hraní různých her i závodění v družstvech si děti užily a největší radost měly z rautu, který se skládal především z ovoce.

A teď už nám zbývá jen čekat, kdy se nám naše školka otevře a zda si s dětmi užijeme velikonoční tvoření.

S pozdravem a přáním pevného zdraví
učitelky MŠ

GENERÁL KAREL LUKAS. HRDINA, ZAVRAŽDĚNÝ KVŮLI AUTOMOBILU.

Ze severní Moravy pocházelo mnoho zajímavých osobností, které se zapsaly do naší moderní historie. Zvláštní skupinu tvoří vojáci – účastníci prvního i druhého odboje. Patřil mezi ně i rodák z Brníčka Karel Lukas, jehož osudy zůstávají poněkud zapomenuty. Letos v únoru uplynulo 124 let od jeho narození.

Narodil se 16. února 1897 do rodiny hostinského Františka Lukase, který v Brníčku provozoval restauraci s tanečním sálem, koupaliště a pořádal vyhlášené zábavy.

Po maturitě na zábřežském gymnáziu chce pokračovat ve studiu a stát se učitelem. Jeho plány však mění první světová válka. Musí narukovat do Olomouce k 13. zeměbranceckému pluku, se kterým je zanedlouho odvelen na ruskou frontu. Při první příležitosti, v červnu 1916, přebíhá k Rusům. Projde několika zajateckými tábory, v srpnu 1917 vstupuje do československých legií. V listopadu se přesouvá do Francie, kde působí jako voják 21. československého střeleckého pluku na několika místech, mimo jiné v bitvě u Terronu. Do vlasti – samostatné Československé republiky – se vrací až začátkem roku 1919. Se svým plukem se aktivně účastní bojů s Poláky o Těšínsko. Předávání znalostí, vzdělávání a výcvik budou v jeho vojenské kariéře vždy hrát důležitou roli.

Během první republiky Lukas absolvuje vysokou vojenskou školu. Na začátku třicátých let si jej jeho nadřízený generál Krejčí přivádí jako perspektivního důstojníka do hlavního štábu československé armády. Republika se začíná připravovat na německou hrozbu. Stavba silného hraničního opevnění se jeví jako logický krok na obranu před nenadálým útokem nevyzpytatelného souseda. Vzorem k němu je slovatná francouzská Maginotova linie. Lukas zná ze světové války systém francouzské armády, umí jazyk, je tedy vyslán do Francie, aby domluvil spolupráci, přiváží francouzské odborníky a koordinuje s nimi stavbu opevnění.

Bunkry nám však nejsou nic platné, Třetí říše na základě Mnichovské dohody obsazuje pohraničí. Lukas se ještě účastní drobných bojů na Podkarpatské Rusi. Po demobilizaci se zapojuje do aktivit odbojové skupiny Obrana národa, nicméně je stále jasnější, že musí z Protektorátu zmizet. Před odchodem do exilu se stihne zastavit v Brníčku. Je to smutná návštěva, veskrze česká obec připadla v roce 1938 k Sudetům, je tedy součástí Německé říše. Lukase ta návštěva utvrdí v odhodlání bojovat.

Dobrodružně se dostává do Francie, kde se začíná formovat československá zahraniční armáda. Lukas má na starosti vznik výcvikového tábora a nábor branců. Francie však brzy kapituluje a Lukas se proto přesouvá do Británie.

V Londýně se Lukas rychle stává klíčovým spolupracovníkem exilové vlády. Vedle své role při náboru a přípravě československých vojáků pro bojovou akci dostává jeho britská mise také reprezentační a diplomatický charakter. Elegantní gentleman s bojovými zkušenostmi a dobrou jazykovou přípravou se stává oblíbencem vyšší společnosti. Je zván na společenské akce. Pro Čechoslováky je důležité mít dobrou pověst ve vyšších kruzích a Lukas má velkou zásluhu na tom, že Britové fandí Čechoslovákům v boji za osvobození jejich zemičky kdesi ve středu Evropy.

V té době také Lukas začíná budovat svou uměleckou sbírku. Zaměřuje se především na Václava Hollara, českého exulanta, který musel stejně jako on opustit vlast a žít v Londýně, jen o tři století dříve. Tuto sbírku po válce věnuje Zábřehu, dnes ji spravuje Vlastivědné muzeum v Šumperku. Přestože byl Hollar umělcem světovým a soubory jeho děl vlastní královská rodina, Národní galerie v Praze i Londýně, vídeňská Albertina a řada dalších slavných institucí, kolekce, kterou

dnes máme díky Lukasovi v Šumperku je druhou či třetí největší na světě.

Za 2. světové války, stejně jako dnes, probíhala paralelní fronta v médiích – obě strany bojovaly také na poli propagandy. Rozhlasové vysílání z Londýna hrálo v tomto ohledu na území Československa prim. V září 1941 byl na jeho vlnách vyslán projev, určený přímo našemu regionu. Jeho iniciátorem byl Lukas, ve studiu se s ním sešli Květoslav Prokeš ze Zábřeha a Josef Ruprich z Rovenska. V závěru projevu Lukas říká: „...Zábřeh českým byl, jest, ale i bude. Seidlové ze Sudkova, Oberleithneři ze Šumperka a jiní, musí si již dnes najít strom, na kterém budou viseti... Ven s barbary, lupiči a vrahy našeho lidu. Severomoraváci, hlavy vzhůru, hodina pomsty se blíží... A pak opět zavlaje náš prapor z rozhledny Pradědu, ale Pradědu našeho, Pradědu ryze českého.

V té době jsou již Československé zahraniční jednotky zformovány a procházejí výcvikem, který se jim ale pomalu zajídá. Chtějí bojovou akci, chtějí přispět k porážce Hitlera a osvobození Československa.

Britové jsou k přímému zapojení zahraničních jednotek do bojů zatím rezervovaní, argumentují mimo jiné tím, že jim chybí znalost britského vedení boje, taktiky. Proto se Karel Lukas spolu s Pravoslavem Řídkým vydávají v červnu 1942 do Severní Afriky, aby viděli na vlastní oči souboj britských jednotek s generálem Rommelem, liškou pouště. Účastní se i legendární bitvy u El Alameinu. Oba Češi se přímo účastní bojů. Lukas je u Dery zraněn, Pravoslav Řídký nalézá v dunách Sahary svou smrt. Po návratu z nemocnice je Lukas přidělen k 7. obrněné divizi, slavným „pouštním krysám“. V Africe je dobojováno, „pouštní krysy“ se připravují na vylodění u Salerna v Itálii. Tři měsíce se s nimi ještě Lukas probíjí jižní Itálii, poté, co jsou „krysy“ z první linie staženy, aby si odpočaly, jeho další mise po roce a půl končí. Na začátku roku 1944 se vrací do Londýna, kde už pro něj má prezident Beneš nový úkol.

Lukas je jmenován vojenským atašé v USA. V této napůl zpravodajské a napůl diplomatické funkci Lukas vydrží až do roku 1947, přestože již v té době probíhá naplno snaha komunistů ovládnout československé ozbrojené složky a „Benešův Lukas“ v tak důležité funkci samozřejmě vadí.

V USA i Kanadě se Lukas intenzivně věnuje práci s krajanem. Mimo jiné zde organizuje finanční a materiální sbírky na pomoc válkou postiženému Zábřehsku. To je ostatně jeden z hlavních důvodů, proč se Zábřeh již v roce 1946 rozhoduje Lukasovi udělit čestné občanství. Do vlasti se čerstvý padesátník vrací v roce 1947. Po dlouhých osmi letech si s sebou kromě zážitků a obrovských zkušeností přiváží také vlastní uměleckou sbírku a na svou dobu luxusní automobil značky Packard. Sbírkou věnuje městu Zábřeh při příležitosti jmenování čestným občanem v listopadu 1947. Automobil zřejmě zpečetí o pár měsíců později jeho osud.

Je dostatečně známo, jak komunisté naložili s vojáky ze západní fronty po svém definitivním nástupu k moci v roce 1948. Lukas nebyl výjimkou. V armádě je postupně z generálního štábu odsouván do podřadných pozic, a tak na vlastní žádost ještě v roce 1948 odchází do výslužby. 29. března 1949 je zatčen. Pod názvem Truhlář a spol. se chystá jeden z mnoha vykonstruovaných monstrprocesů proti nepřítelům republiky, jeho hlavní postavou má být právě plukovník Lukas.

Na začátku května je Karel Lukas z výslechu, který s ním vede vyšetřovatel Bělecký, na celu přinesen. Má strhané nehty na nohou i na ruku, nesčetné podlitiny a krvavé šrámy po celém těle. Otevřelo se mu zranění z války. Je ponechán bez základního ošetření, i když je jasné, že má řadu vnitřních zranění. 19. května ráno Karel Lukas umírá. Zfalšovaný pitevní protokol podepisuje MUDr. Hájek, který o rok dříve „zkoumal“ mrtvolu Jana Masaryka. Již krátce po Lukasově zatčení proběhlo v jeho bytě, samozřejmě bez jakéhokoliv právního podkladu,

rabování. Vědělo se, že si z USA dovezl cigarety, alkohol, dolary. Tajní policisté se do jeho bytu opakovaně vrací, nejspíše přímo u něho doma také organizují večírky. Okamžitě také mizí Lukasův automobil. Ten se nepodařilo nikdy vypátrat, byť v něm byli opakovaně spatřeni různí komunističtí pohlaváři. Americké auto bylo v ulicích Prahy na konci 40. let poměrně výrazné. Právě automobil a Lukasův majetek způsobil, že Lukas byl zatčen mezi prvními a že bylo žádoucí, aby se již z vazby nevrátil. V roce 1990 jmenuje prezident Václav Havel Karla Lukase generálmajorem in memoriam.

Jednu zářijovou sobotu roku 2020 se schází v sále zdevasťovaného kulturního domu, bývalé Lukasovy restaurace, v Brničku místní obyvatelé i hosté z okolí, aby vzdali hold památce svého slavného rodáka. Na předpremiéru dokumentu o Karlu Lukasovi přijel osobně jeho autor, vojenský historik Eduard Stehlík.

*Radovan Auer, ředitel Světa knihy
redakčně kráceno*

JARNÍ PŘÍRODA, OCHRANA MLÁĎAT

Začíná nejkrásnější období roku, kdy celá příroda začne ožívat, vyraší první květy sněženek a bledulí, rozkvetou kočičky i jehnědy a postupně se bude přidávat více a více rostlinných druhů. Živočišná říše nezůstává v ničem pozadu, ráno a v podvečer slyšíme zpívat různé druhy ptáků, vrací se tažní ptáci. V prosinci jsme slyšeli skolení lišek, které již nyní mají v norách svá mláďata. Na polích a lukách vidíme hončující se zajíce, kteří přežili nepříznivé mrazy a koncem března se budou rodit malí zajíci. Muflonky mívají muflončata nejčastěji v dubnu, ale tato zvěř se v naší honitbě v tuto dobu pravidelně nevyskytuje. Srnčí tlupy se začínou postupně rozdělovat do rodinných tlup a v květnu se srnám narodí srnčata, v polovině června přijdou na svět daňčata. Základní povinností každého živočišného druhu je zplodit a vychovat další generaci.

V tomto období se někdy může stát, že při procházce přírodou spatříte zdánlivě opuštěné mládě některého z výše uvedených druhů zvěře. Nikdy na něj nesahejte. Mládě totiž zdaleka nemusí být tak opuštěné a bezmocné, jak se nám původně jeví, velmi často jde o přirozenou situaci, kdy jeho rodič např. jen shání potravu nebo matka (srna, zaječka) svá mláďata z důvodu bezpečnosti odkládá, ale chodí je pravidelně krmit a vždy je nedaleko nich. Jen výjimečně se stane, že mládě naši pomoc bude akutně potřebovat a jde mu o život. Tehdy je třeba zachovat základní zásady, jak se v takovém případě chovat. Existuje zásadní rozdíl mezi ptáky a savci. Savci se většinou řídí především čichem. Sáhne-li proto na savčí mládě, zanecháme tak na něm svou pachovou stopu a tím ho prakticky odsoudíme k smrti, protože jeho matka ho již zpět nepřijme. Oproti tomu ptákům lidský dotek nevadí.

Ptačím mláďatům nejčastěji pomáháme jedná-li se o zvířata prochládlá či vypadlá z hnízda. Je nutné rozlišit mládě vypadlé z hnízda (holátko), od toho, které je již částečně opeřené a vylétlo z hnízda (drozd, kos). Holátku je třeba pomoci, neboť rodiče se o něj nebudou starat, ani ho nepřenesou zpět. Je možné jej buď vrátit zpět do hnízda, což je optimální varianta, zejména pokud jsou tam jeho sourozenci a hnízdo tedy pravděpodobně není opuštěné. To, že vše funguje, jak má, je dobré opatrně zkontrolovat. Druhá možnost je vzít ptáče domů, osušit, zahřát a neprodleně předat odborníkům (stanici pro handicapované živočichy). Doma odchované mládě je krotké, což znemožní jeho návrat do přírody. Navíc trvalý domácí chov divokých ptáků není možný vzhledem k směrnicí Evropské unie o ptácích.

Na mláďata zajíce zásadně nesahejte. Mládě zajíce je na rozdíl od králíka plně vyvinuté, zaječka ho přichází nakrmit jen 1x za den a to v noci. Prvních 10 dní nevydává pach a nereaguje na okolí. Proto ve většině případů mládě není opuštěné. Pomoc má smysl jen je-li mládě např. na cestě, pak jej odnese (bez dotyku s lidskou pokožkou!) nebo hledá-li evidentně matku a samo se přiblíží k člověku či psu. Další možnosti jsou přinese-li mládě např. kočka nebo pokud je zraněné. V takovém případě ho pak napájíme injekční stříkačkou 2–3x denně neředěným kondenzovaným mlékem neslazeným (lépe 9% než 7,5%). Co nejdříve ho odevzdáme do stanice pro handicapované živočichy. Zajíce nelze trvale chovat doma.

Nikdy nesahejte také na srnčata, daňčata, muflončata, pokud nejsou viditelně poraněná. Jejich rodiče pravděpodobně stojí opodál a po vašem odchodu se mláďata ujmou. Ukvapenou

„záchranou“ můžete zvířatům naopak velmi uškodit. Mládě, podobně jako u zajíce, první dny nevydává pach, netíká před člověkem a matka k němu chodí jen několikrát za den. Pomoc potřebuje jen mládě, které pobíhá a hlasitě píská, popř. leží na boku se zavřenými očima; dále pak jedinci poranění, napadení parazity, uvízlí atp. Taková mláďata potřebují zahřát a nakrmit (pomocí dudlíku a dětské lahve) mlékem z jednoho dílu neslazeného kondenzovaného mléka a dvou dílů vody.

O selata divokých prasat se jejich matka pečlivě stará, brání je proti člověku i psu. Při jejich pozorování je proto třeba být velmi opatrný a k selatům se nepřibližovat. Domů můžeme vzít mládě, které delší dobu pobíhá a kvičí bez matky nebo se dokonce snaží běžat za lidmi popř. samo apaticky leží, je poraněné atp. Nakrmíme ho dětskou lahví polotučným (neslazeným) mlékem, přičemž ho nezapomeneme hladit, neboť sele potřebuje dotyk. Na tomto místě je nutné upozornit, že černou zvěř ohrožují nebezpečné choroby – Aujezskyho choroba, klasický mor prasat, africký mor prasat – výskyt těchto chorob se v naší oblasti zatím nepotvrdil.

Veškerým zvířatům v přírodě nejlépe prospějeme tím, když se budeme při vycházkách chovat jako slušní hosté – tiše a nenápadně, nebudeme pouštět na volno psy, nebudeme jezdit motorovými vozidly po lesních cestách nebo dokonce mimo tyto cesty. Pokud se náhodou stane a bude se Vám zdát, že spatřené mládě je osiřelé, nikdy na něj nesahejte, můžete ho tím zabít. Nejlépe uděláte, pokud uvědomíte myslivce z vašeho okolí, který vám poradí nebo zařídí vše potřebné.

*MUDr. Antonín Kutálek
myslivecký hospodář*

STRÍPKY Z HISTORIE – NEDVĚZÍ

Události Nedvězí zapsal před 110 lety v Pamětní knize obce kronikář Richard Kuchař.

„23. července 1911 uspořádal Klub mláďenců v Nedvězí výlet do nově zpřístupněného parku určeného pro veřejné veselice. Do parku dorazili účastníci v doprovodu hlasité hudby po nové silnici vedoucí od hospody pana Schmidta. Zde proběhla zábava našich obyvatel. Starosta obce Franz Kupka pozdravil co nejsrdečněji přítomné jménem obecního zastupitelstva a vyslovil přání, aby všechny takové a podobné akce se odehrávaly v tomto parku, čímž by docházelo ke zlepšování společenského života a posilování národního citění. Poté se slova ujal učitel Školského spolku pan Wolf, který objasnil historický počátek Nedvězí. První osadníci byli s největší pravděpodobností uhlíři a kováři, kteří se usadili při cestě, která spojovala hrady Úsov, Brníčko a Zábřeh a poskytovali zde podkovářské služby projíždějícím panským povozům.

Odpoledne 26. července se nad Nedvězím rozpoutala silná bouře.

Kolem třetí hodiny udeřil blesk do velké lípy u domu pana Schindlera č. 19. Blesk se rozštěpil. Jedna část si prorazila cestu domem a vyletěla oknem ven. Druhá část blesku prošla hřebenem střechy a našla cestu seníkem, který zapálila. Hned po zahřmění byli zalarmováni místní dobrovolní hasiči. Na místě však zasahovat nemuseli, požár byl uhašen ještě před jejich příjezdem. Způsobená škoda bleskem byla na štěstí jen bezvýznamná.

V Nedvězí je nutné v brzké době zahájit stavbu školy. Byl tedy ustanoven výbor pro stavbu školy. Výbor započal pracovat ve složení: Franz Kupka, kupec a starosta obce, Richarda Kuchaře, správce školy a jednatele, Rudolfa Kauerera, Maxe Rottera a Johanna Kórnera, jako poradce. Tento pětičlenný výbor uspořádal v návaznosti na schůzi Školského spolku, tzv. Kateřinský věneček,

jehož výnos byl k počátkům stavby školy, uložen do nedvězské spořitelny. Koncem roku byl již sestaven finanční plán k budoucí výstavbě.

V letošním roce byla dokončena a zprovozněna okresní silnice z Nedvězí do Rohle. Sama o sobě nezavdává příčinu ke spokojenosti obyvatel, protože silnice byla před válcováním parním válcem pokryta místo pískem, jen hlínou z příkopu, což má za následek, že při deštivém počasí je těžce schůdná.“

*Z kroniky Nedvězí čerpala
Eva Petrášová*

KNIHA O HISTORII MLÝNŮ NA ROHELNICI

„Historie mlýnů na Rohelnici: Paměti policejního mlynáře z čísla 25“ je název knížky, která byla vydána na podzim roku 2020. Knihu plnou historie a vzpomínek sepsali Jindřich a Jena Preisovi z nedaleké Police. Ojedinelá historie mlýnů na toku Rohelnice a vzpomínkové paměti mlynářského řemesla, jsou popsány na celkem 121 stranách úhledným ručním písmem. Vzpomínková kniha je vydána v malém soukromém nákladu manželů Preisových.

Rohelnice pramení mezi výběžky Hrubého Jeseníku nad obcí Nedvězí, protéká okrajovou částí obce Rohle, Janoslavice a Bezděkova. Policí protéká z části mezi domy a z části pod lesem Hůrkou. U obce Třeština se spojuje s Lučným potokem a společně vtékají do Moravy za obcí Stavenice. Rohelnice tak umožnila předávat energii šesti mlýnům, které na jejím toku vybudovali naši předci. Mlýny byly k Rohelnici připojeny náhony. Na potoce se vybudoval splav, čímž se přehradil tok a hladina se tak zvedla a vytvořila malou nádrž. Takto zvednutá voda se pomocí stavidla

odváděla do náhonu v požadovaném množství.

První mlýn na Rohelnici byl v Rohli č. 66 a v dochovaných záznamech je jako budova mlýna s technologickým zařízením zmiňován až v roce 1862. Ukončení mletí obilí nastalo roku 1950. Druhý činný mlýn byl v Janoslavcích. Jeho historii se podařilo vypátrat až do roku 1749, kdy se Andreas Preis s manželkou, přestěhoval ze mlýna v Oskavě do mlýna v Janoslavcích. Třetí mlýn se nacházel v Bezděkově č. 14. První písemná zmínka pochází z roku 1588. O dvě století později je mlýn popisován s jedním moučným a s jedním kašovým kolem. Což znamená, že 1. vodní kolo pohání kamenný šrotovník a 2. vodní kolo pohání zařízení na loupání pohanky. Čtvrtý mlýn je v Polici č. 25 a jeho historie sahá až do roku 1437. V tomto roce byl majitelem mlýna Víšek ze Stříteže, což byla část dnešní obce Klopina. Z janoslavického mlýna přichází v roce 1783 do Police Laurenz Preis. Za manželku si bere slečnu Annu Skyvovou a tento manželský pár zakládá v Polici ságu rodu Preisů. Pátým mlýnem je mlýn v Polici č. 17. Jeho historie se píše od roku 1564, kdy ve mlýně žil a pracoval mlynář

Bláha. Posledním zaznamenaným mlýnem na Rohelnici je mlýn ve Stavenici č. 5. Tento mlýn je v písemných záznamech zmiňován na počátku 16. století. Stejně jako ten rohelský, byl v roce 1950 pro mletí obilí zrušen.

Pan Jindřich Preis sepsal v knize podrobné paměti mlynářského rodu Preisů, vzpomínky na dětství, na studia a své veškeré poznatky získané k mlynářskému řemeslu. Psaný text je doprovázen ruční malbou vodního toku Rohelnice s rozmístěním mlýnů a historickými i současnými fotografiemi s podrobnými popisy.

S laskavým svolením autorů knihy, přináším úryvek z dětských vzpomínek p. Jindřicha Preise, který vzpomíná na svou první pracovní úlohu ve mlýně:

„Když mně bylo asi 10 let, tak mým úkolem byla funkce vytahovače pytlů. Maminka dole přijímala pytle s pšenicí a žitem. Plné pytle zvažila a vysypala do násypných košů a na papír zapsala počet kilogramů. Prázdné pytle svázala a přidala papír se zápisem váhy. Zazvonila, pytle přivázala na provaz a já je

vytáhl až na manipulačku. S tatínkem jsme nachytali patřičné množství mouky a pomocí skluzavek je poslali mleči na vůz. Peníze inkasovala maminka.

Do mlýna se tehdy jezdilo s koňskými a kravskými povozy. Větší sedláci vozili až 30 pytlů pšenice. Ty jsem pomáhal složit do mlýna. Později jsem obilí přijímal. Jeden ze stálých mlečů – pan

Smička ze samoty Holubice, jezdíval rád večer po setmění. Vzadu dole na rámu měl petrolejovou lampu kvůli bezpečnosti. Vůz měl vždy plný pytlů, a to dalo opravdu hodně práce. A potom to chystání! Za 1 q pšenice se dávalo 30 kg hrubší mouky, 30 kg hladké, 20 kg otrub a 18 kg krmné. 2 kg byl tzv. promelek.

Dny běžely pomalu. Vždy se čekalo na mleče. Práce byla náročná a než se některý mleč obsloužil, uteklo někdy hodně času. Při výdeji se zároveň mlelo hlavně před Vánoci nebo před Velikonoci. Bylo-li málo mletí, tak mlýn stál. Před blížící kolektivizací se semelek zvýšil. Všichni lidé se předzaso bovali moukou z obavy, jak to bude dál. V této době stávaly povozy až na rozcestí před mlýnem."

*Ze vzpomínkové knihy
Jindřicha a Jeny Preisových
čerpala Eva Petrášová*

ZVEME DO KNIHOVNY

1. března 2021 se po třech letech otevře pro veřejnost místní knihovna v Rohli. Nově sídlí ve zdravotním středisku v bývalé dětské ordinaci. Prostory byly využity následovně – z bývalé čekárny se stala krásná čítárna, z místnosti sestřičky knihovna pro dospělé a z doktorské ordinace dětský koutek pro nejmenší čtenáře. Maximálně se využily veškeré přednosti daných prostor od bezbariérového vstupu až po okénko, které bude sloužit jako výdejní. Vstup do knihovny byl vybaven novými dveřmi, veškeré místnosti byly nově vymalovány a původní police renovovány novým nátěrem. Čítárna je vybavena novými funkčními stoly a židlemi.

Místní knihovna v nově vytvořených prostorách v centru obce nabídne moderní informační a knihovnické služby, doprovázené aktivitami pro širokou veřejnost. Nabídne Vám prostor pro příjemné trávení volného času a možnost navštívit kulturní a vzdělávací akce. O veškerých aktivitách a připravovaných akcích budete předem informováni na webových stránkách „www.obcerohle.cz/knihovna-rohle“.

Pro budoucí čtenáře jsou v knihovně připraveny nejen knihy z původního knižního fondu knihovny, ale také novinky, které byly pro naši knihovnu schraňovány ve střediskové knihovně Úsov, která obstarává mimo naši knihovnu rovněž místní knihovny Dubicko, Hrabová, Klopina, Lipinka, Police a Stavenice. Výhodou tohoto uspořádání je, že jsou čtenářům přístupny prakticky veškeré knihy z těchto knihoven, prostřednictvím výměnného fondu. Mimo krásnou literaturu v knihovně najdete časopisy, hobby publikace, turistické průvodce, slovníky, populárně naučnou a odbornou literaturu. Knihovna je proti původní knihovně digitalizována – výpůjční protokol již nebude mít papírovou podobu, ale bude v počítači knihovny. Mezi výhody patří např. historický přehled vypůjčených knih, nebo upozornění, že si čtenář vybral knihu, kterou již četl. Komunikovat lze s místní knihovnou prostřednictvím e-mailu „knihovna.rohle@seznam.cz“ V knihovně bude veřejnosti přístupný zdarma internet (1 místo) a připojení k síti wifi.

Půjčovní doba bude vždy ve středu od 14 do 17 hodin.

Roční poplatek pro dospělé čtenáře bude 50 Kč, pro děti, studenty, seniory 25 Kč.

Ing. Marcela Stachová

ZPRÁVY Z OBECNÍHO ÚŘADU

MÍSTNÍ POPLATKY

Poplatky za domovní odpad, psy a hřbitovní služby se budou vybírat v kanceláři OÚ Rohle od 1. 3. 2021 v úřední dny – pondělí, středa – od 8.00 do 11.00 hod. a od 12.00 do 16.00 hod. Nebo je možná úhrada na účet obce, č. účtu: 6823841/0100, jako variabilní symbol uveďte číslo popisné. Složenky nejsou zasílány. Poplatek za domovní odpad je 450 Kč za osobu, poplatek za prvního psa 80 Kč a za každého dalšího 120 Kč, poplatek za hřbitovní služby činí 60 Kč. Poplatky jsou splatné do 30. 6. 2021.

PŘEHLED SEPAROVANÉHO ODPADU A SBĚRNÝCH MÍST ROHLE:

- sběrné nádoby - papír, sklo, plasty, nápojové kartony, kov, oleje a tuky – u zdravotního střediska
- kontejner bioodpad – u dolní a horní autobusové čekárny
- pytle na plasty a nápojové kartony v daných termínech – u budovy OÚ, u dolní autobusové čekárny u kontejneru na bioodpad, u plechového hangáru u bytovek
- textil – u budovy OÚ

JANOSLAVICE:

- sběrné nádoby – papír, sklo, plasty, nápojové kartony, kov, oleje a tuky – u bývalého obchodu
- kontejner bioodpad + nádoby na sklo – rozcestí k Příhonu
- pytle na plasty a nápojové kartony v daných termínech – u bývalého obchodu

NEDVĚZÍ:

- sběrné nádoby – papír, sklo, plasty, nápojové kartony, oleje a tuky + kontejner na bioodpad + pytle na plasty a nápojové kartony v daných termínech – u Hospůdky Pod lipami

Pytle na plasty a nápojové kartony jsou zdarma k vyzvednutí na OÚ, vždy v úřední dny.

POČET OBYVATEL

Přehled počtu obyvatel ke dni 31. 12. 2020: Rohle – 425, Janoslavice – 118, Nedvězí – 79. Celkem: 622 obyvatel.

OMEZENÍ GRATULACÍ SENIORŮM V NOUZOVÉM STAVU

Oznamujeme, že po dobu trvání nouzového stavu nebudou členové kulturní komise navštěvovat naše seniory s gratulacemi. Děkujeme za pochopení.

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ V ROCE 2021

Podle zákona č. 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 a o změně zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, bude na celém území České republiky přistoupeno ke sčítání lidu, domů a bytů. Rozhodným okamžikem sčítání je půlnoc z pátku 26. 3. na sobotu 27. 3. 2021.

Od 27. 3. do 9. 4. 2021 má každý možnost sečíst se online prostřednictvím elektronického formuláře na webu www.scitani.cz nebo v mobilní aplikaci. Kdo se nesečte online, má zákonnou povinnost od 17. 4. do 11. 5. 2021 vyplnit a odevzdat listinný formulář. Jeho distribuci zajišťují sčítací komisaři.

Distribuci formulářů do domácností bude probíhat podobně, jako probíhá doručování doporučených poštovních zásilek. Vyplněné formuláře bude možné odeslat v předtištěné obálce prostřednictvím schránek České pošty (vybrané poště). Odeslání bude zdarma. Český statistický úřad žádá všechny občany, aby odpovědným vyplněním sčítacích formulářů přispěli k úspěšnému provedení sčítání. V případě potřeby se můžete obrátit na linku 840 30 40 50 nebo na Obecní úřad v Rohli.

VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ

Z důvodu úspory elektrické energie je od května 2021 plánováno vypnutí světel veřejného osvětlení v Rohli, Janoslavicích a Nedvězí, v době od 24.00 do 04.00 hod.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY – Přehled o činnosti a dění v obcích Rohle, Janoslavice a Nedvězí v roce 2020

Na teritoriu obce Rohle, včetně částí Janoslavice a Nedvězí, byly v roce 2020 evidovány celkem 3 trestné činy, z toho 1 případ nebyl objasněn. Ze 2 objasněných trestných činů se jednalo o ublížení na zdraví. Bylo evidováno celkem 23 přešupků, z toho byl 8x přešupok v dopravě, 10x přešupok proti občanskému soužití, 5x přešupok proti majetku.

SVAZEK OBCÍ BRADLO – KANALIZACE

POPLATEK ZA STOČNÉ PRO ROK 2021

Poplatek za stočné za rok 2021 činí 1500 Kč na osobu. Poplatek je možno zaplatit jednorázově nebo v pololetních či čtvrtletních splátkách. Platba v hotovosti se bude vybírat od 1. 3. 2021 do 31. 12. 2021 v kanceláři OÚ Rohle každou první středu v měsíci v době od 9.00 do 13.00 hod. a každé první pondělí v měsíci v kanceláři Svazku obcí Bradlo v Kamenné v době od 9.00 do 13.00 hod.

Nebo je možná úhrada na účet Svazku obcí Bradlo, č. účtu: 115-415200207/0100. Jako variabilní symbol uveďte pro obec Rohli: 200 + číslo domu. Do poznámky pro příjemce uveďte jména osob, za které je poplatek zaplacen.

Kontaktní údaje: Svazek obcí Bradlo se sídlem Kamenná 2. Účetní: Bc. Ivana Musilová, tel. 607 578 986 e-mail: info@svazekbradlo.cz

Žádáme občany, kteří dosud neodevzdali Smlouvu o odvádění odpadních vod a Čestné prohlášení o společné domácnosti, aby tak učinili co nejdříve.

Žádáme občany, aby do kanalizace nevypouštěli obsahy starých septiků a do odpadu nevhazovali žádné hygienické potřeby, biologický odpad, tuhy (oleje), chemikálie pro běžný hrubý domácí úklid v koncentrované podobě a další nebezpečné látky a nepotřebovaná léčiva!

Gratulace:

Oldřich Huf, Karel Štefek, Karla Zabořilová,
František Drtil, Věra Hanousková, Zdeňka Šafářová,
Jaroslav Bednář, Dagmar Ulrichová,
Mária Komendová, Dobroslava Lindnerová,
Eliška Pavlíková, Dobroslava Koppová,
František Neumann, Vilém Lindner,
Františka Hýblová, Margit Heinzlová, Josef Vágner,
Jitka Kadlecová, Marie Lassová, Vlasta Schreierová,
Mária Adamicová, Josef Pastorek,
František Urbášek, Vladimír Pavlík,
Dobromila Mužíková, Kamila Janků,
Božena Golkovská, Helena Králová

NAROZENÍ:

Vítek Tichý

O smrti přemýšlel Jan Sokol takto: „Právě konečnost, omezenost života dává lidské existenci všechnu její napínavost a dramatickosti. Jen smrtelnému člověku se může stát, že na něco nemá čas, že musí spěchat, že má termíny a něco nestihne. Ale naopak jen konečný, omezený život může nakonec vytvořit příběh, který se dá také vyprávět – celek. Podobně jako obraz nebo román i lidský život musí skončit. Lidská smrt tedy právě tím, že je už v životě předem přítomná jako vyhlídka, dává tomuto životu tvar, napětí, vážnost i dramatickou podobu. Dává událostem a činům jejich jedinečnost, platnost a hodnotu. Jen díky ní může existovat hrdinství.“

ÚMRTÍ:

Lidmila Jansová
Eduard Kopp
Arnošta Šromová

Věnujte, prosím, tichou vzpomínku.